

Az MTA Társadalomtudományi Kutatóközpont Szociológiai Intézete
tisztelettel meghívja Jour fixe rendezvényére

Orsós Julianna, Bernáth Gábor, Dupcsik Csaba:

A roma holokauszt és oktatása, a *Ha szaladok agyonlőnek, ha megállok agyonvernek*
című, középiskolásoknak szóló segédanyag tapasztalatai alapján

Előadók: Orsós Julianna (doktorandusz, PTE BTK Középkori és Koraújkorai Történelmi Tanszék),
Bernáth Gábor (MTA TK SZI) és Dupcsik Csaba (MTA TK SZI)

Opponensek: Junghaus Tímea (MTA BTK MI, igazgató, European Roma Cultural Foundation) és
Binder Máttyás (történész, pedagógus, a „Romák a kerettantervben és a
kísérleti tankönyvekben” című kutatás társkutatója)

Absztrakt:

Bernáth Gábor – Brassói Vivien – Orsós Julianna: *Ha szaladok, agyonlőnek, ha megállok, agyonvernek: Az európai roma holokauszt.* Utószó: Dupcsik Csaba Budapest: Közép- és Kelet-Európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítvány. ISBN 978-615-5118-36-4

A holokausztról kiejtett vagy leírt szavak szikráznak az energiától, s feszültségük új, vagy tápláló, vagy sötét energiákat gerjesztenek a környezetükben is. A feje tetejéről a talpára állítva Adornót: Auschwitz után lehet igazán verseket, esszéket, tudományos prózát írni. A nyilvánvaló visszaéléseket itt figyelmen kívül hagyva: a holokausztról még jó szándékokkal is veszélyes írni vagy beszélni, ugyanakkor lehetetlen *nem* írni vagy *nem* beszélni róla.

A szóban forgó kötet szerzői ezt a vakmerő vállalkozást ráadásul egy katasztrófa sújtotta területen, az oktatási szférában próbálták kivitelezni.

- Többmillió áldozatról írni – s arcot adni az áldozatoknak;
- összefüggésekre rámutatni – s személyes, egyedi sorsokat megjeleníteni néhány bekezdésben;
- leírni a modern történelem legsokkolóbb eseményét – s közben kerülni az öncélú sokkolást (vagy a morbid szórakoztatását olyan fiataloknak, akik ingerküszöbe esetenként már így is aggasztóan magas);
- megalkuvástól mentesen rámutatni arra, hogy a holokauszt az európai, beleértve a magyar társadalom kudarca, sőt, bűne – de olyan módon, hogy ez ne váltsa ki okvetlenül dacreakciókat a nem üldözött társadalmi csoportokkal azonosulókból sem.

E szempontok összeegyeztetése gyakorlatilag lehetetlen, de morális és szakmai okokból is muszáj megpróbálkoznunk vele.

Kulcsszavak: Roma, Holocaust, oktatás, emlékezetpolitika, tankönyv

Melléklet: a könyv második fejezete. (Aki szeretné az egészet átolvasni, keresse Bernáth Gábort, bernath_g@yahoo.com)

Helyszín: MTA TK Szociológiai Intézet
Hegedüs terem (Budapest I. Úri u. 49. I. em.)

Időpont: 2016. június 9. csütörtök, 13 óra